

Eseménytár a 2023-as évről

Alább az EME központi, szakosztályi és fiókegyesületi rendezvényeit, illetve a más intézményekkel közösen szervezett eseményeket mutatjuk be időrendi sorrendben.

2023. január 9-én tartotta meg a Szent István Tudományos Akadémián székházban előadását Benedek József akadémikus, egyetemi tanár. Székházban előadásának címe: A fenntartható fejlődés földrajza.¹

Az EME Műszaki Tudományok Szakosztályának közgyűlésére **2023. január 16-án** került sor az EME székházban előadóteremben. A szakosztályi elnök beszámolt a 2022. évi tevékenységről, majd összeállították a 2023. évi munkatervet. Választmányi tisztújításra is sor került.²

Az EME Bölcsész-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya éves közgyűlését is **január 16-án** tartották az EME székházban előadóteremben. A szakosztályi elnök beszámolt a 2022. évről, majd bemutatta és a szakosztály megbeszélte a 2023. évi munkatervet.³

Január 17-én Orosz Endre régész hagyatékának bemutatására került sor **Csoma Nikol** előadásában az EME székházban, a Jakó Zsigmond Kutatóintézet szervezésében.⁴

Madách Imre születésének 200. évfordulóján, **január 20-án Sirató Ildikó** irodalom- és színháztörténész tartott előadást online formában. Az eseményt az EME Bölcsész-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezte.⁵

Január 26-án került sor a Természettudományi Szakosztály 2023. éves közgyűlésére az EME központi székházban könyvtárteremben. Elhangzott a beszámoló a szakosztály 2022. évi szakmai tevékenységéről, ismertették és megbeszélték a 2023. évi tudományos munkaterv-javaslatot és költségvetési tervet.⁶

Január 26-án tartottuk meg a hagyományos könyvbemutatót a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) programja keretében. A könyvbemutatón az EME 2022-ben megjelent kiadványait ismerhette meg a budapesti közönség. A köteteket **Biró Annamária**

¹ <https://www.eme.ro/hir/benedek-jozsef-szekfoglalo-eloadast-tartott-a-szent-istvan-tudomanyos-akademian>

² <https://www.eme.ro/esemeny/muszaki-tudomanyok-szakosztaly-kozgyulese>

³ <https://www.eme.ro/esemeny/az-eme-i-szakosztalya-2023-evi-kozgyulese>

⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/orosz-endre-regesz-hagyateka-az-eme-kezirattaraban>

⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/madach-imre-200-eves>

⁶ <https://www.eme.ro/esemeny/eme-termeszettudomanyi-szakosztaly-kozgyules>

felelős kiadó, **Bitay Enikő** elnök és **Bogdándi Zsolt** főtitkár mutatta be. A könyvbemutatón **Vékás Lajos**, az MTA KIK kuratóriumának tagja mondott köszöntőbeszédet.⁷

Február 15-én az EME Aranyos-vidéki fiókegyesületének szervezésében **Jakab Albert Zsolt**, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatója „*A múlt elmúlt? Az emlékezés kultúrája*” címmel tartott előadást a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceumban.⁸

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Magyar Unitárius Egyház szervezésében **február 16-án** került sor **Gaal György** *Gyergyaiak a város, az egyház és a tudomány szolgálatában* című kötetének bemutatójára a Vallásszabadság Házában.⁹

Tényleg, miért Melanchthon? A német humanista reformátor erdélyi népszerűségének olvasmánytörténeti megközelítése címmel **Verók Attila** tartott előadást **február 20-án** 18 órakor az EME székháza előadótermében, az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya és a Sapientia EMTE szervezésében.¹⁰

Február 22-én tartotta a Jog-, Közgazdaság-, és Társadalomtudományi Szakosztály az éves közgyűlést, tevékenységi beszámolóval, szakosztályi és választmányi tisztújítással, a 2023-as tervek megbeszélésével. A szakosztályi közgyűlésre az EME központi székházának könyvtártermében került sor.¹¹

Az EME Jog-, Közgazdaság-, és Társadalomtudományi Szakosztálya szervezésében **február 24-én** **Nagy Bálint Zsolt** tartott előadást *Gazdasági kilátások és befektetési lehetőségek az orosz-ukrán háború évfordulóján* címmel az EME székházában.¹²

A Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár szervezésében és az Erdélyi Múzeum-Egyesület társszervezésében *A mi Petőfink* címmel tudományos tanácskozás és kiállítás-megnyitó volt a Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtárban **március 10-én**.¹³

Az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának évi rendes közgyűlésére **március 11-én**

⁷ <https://www.eme.ro/esemeny/konyvbemutato-az-eme-2022-ben-megjelent-kiadvanyaibol>

⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/jakab-albert-zsolt-a-mult-elmult-az-emlekezés-kulturaja>

⁹ <https://www.eme.ro/esemeny/gaal-gyorgy-gyergyaiak-a-varos-az-egyhaz-es-a-tudomány-szolgálatában-könyvbemutato>

¹⁰ <https://www.eme.ro/esemeny/verok-attila-az-erdelyi-szaszok-konyves-kulturajarol>

¹¹ <https://www.eme.ro/esemeny/eme-jog-kozgazdasag-es-tarsadalomtudományi-szakosztaly-2023-évi-kozgyules>

¹² <https://www.eme.ro/esemeny/nagy-balint-zsolt-gazdasagi-kilatasok-es-befektetési-lehetosegek>

¹³ <https://www.eme.ro/esemeny/a-mi-petofink-tudományos-tanácskozás-es-kiállítás-a-lucian-blaga-kozponti-egyetemi-könyvtárban>

került sor, a marosvásárhelyi Vártemplom Gótikus termében. A közgyűlésen beszámoló hangzott el a 2022-es évről, bemutatták a 2023-as munkatervet, beszámoltak az Orvostudományi Értesítőről, a XXXI. Tudományos Ülésszak szervezési munkálatairól, és választmányi tisztújításra is sor került.¹⁴

Huszonnyolcadik alkalommal rendezték meg a *Fiatal Műszakiak Tudományos Ülésszakát* az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya és a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara közös szervezésében **március 16-17-én** Kolozsváron. A Kárpát-medence fiatal műszaki szakemberei számára meghirdetett tudományos fórumon 69 szerző 31 tanulmány keretében mutatta be kutatási eredményeit.¹⁵ Az eseményről fényképes beszámoló található az Erdélyi Digitális Adattárban: <https://eda.eme.ro/items/f1f8f387-b982-4008-a2ef-a014b27814ae>

A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának Kertészmérnöki Tanszéke, a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete és az EME Agrártudományi Szakosztály közreműködésével **március 18-án** metszési bemutatót szerveztek *Gyümölcsfák télvégi fenntartó metszése* címmel a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán. Az eseményen a termőkori metszés alapvető módszereinek ismertetésére és bemutatására, valamint az aktuális növényvédelmi tevékenységek felhívására került sor.¹⁶

Az EME Aranyos-vidéki Fiókegyesületének szervezésében **Neagu Răzvan Mihai** tartott előadást *Torda város egyik értelmiségi dinasztiája: a Velits család* címmel a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum Abafi termében **március 22-én**.¹⁷

Március 23-án az Erdélyi Múzeum-Egyesület központi előadótermében került sor Miklós Alpár *Parajd-kepek a hosszú 19. században (1780–1918)* című monográfiájának a bemutatására.¹⁸

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya, a Hargita megyei Orvosi Kamara, a Magyar Egészségügyi Társaság és a Pápai Páriz Ferenc Alapítvány **március 24-25-én** szervezte meg a *XXIX. Családorvosi Továbbképző Konferenciát* Székelyudvarhelyen, a Városi Művelődési Házban. A továbbképző konferencián 16 előadás hangzott el a különböző szakterületekről.¹⁹

Március 25-én a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dísztermében került sor az EME éves közgyűlésére. Az eseményen szép számban vettek részt a hét szakosztály és hét fiókegyesület

¹⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/az-eme-orvos-es-gyogyszeresztudomanyi-szakosztalyanak-kozgyulese>

¹⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/xxviii-fiatal-muszakiak-tudomanyos-ulesszaka>

¹⁶ <https://www.eme.ro/esemeny/gyumolcsfak-telvegi-fenntarto-metszese-bemutato-2023>

¹⁷ <https://www.eme.ro/esemeny/neagu-razvan-mihai-torda-varos-egyik-ertelmisegi-dinasztiaja-a-velits-csalad>

¹⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/konyvbemutato-%7C-miklos-alpar-parajd-kepek-a-hosszu-19-szazadban>

¹⁹ <https://www.eme.ro/esemeny/xxix-csaladorvosi-tovabbkepzo-konferencia>

képviselői, magyarországi egyetemek oktatói. A megnyitó és a köszöntések után elhangzottak a főtitkári, gazdasági, cenzori, jogtanácsosi, felelős kiadói jelentések, ezek megszavazására, utána pedig a választmány egyharmadának megújítására is sor került. Ezt követte az EME alapszabálya módosításának megvitatása és elfogadása. Átadtuk az Entz Géza Tudományos Díjat, a gróf Mikó Imre-emléklapokat, az Év könyvének választott EME-kiadvány díját, az alapító tagok okleveleit, és tiszteleti tagot választottunk. Az EME közgyűlési dokumentumai megtalálhatók az EME honlapján.²⁰

Az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezésében **március 27-én Ősz Sándor Előd** teológiai előadótanár és levéltáros tartott előadást az EME központi épületének előadótermében *Reformátorok művei Erdély római katolikus, református és unitárius gyűjteményeiben címmel.*²¹

Havi előadóülését tartotta az EME Természettudományi Szakosztálya **március 30-án** az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában, az eseményen **Mihály-Demeter Sarolta Katinka**, a Royal School in Transylvania tanárnője tartott előadást *Természettudományok mint egy egységes iskolai tantárgy* címmel.²²

Havi előadóülését tartotta az EME Természettudományi Szakosztálya **április 20-án** az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában. **Szócs Katalin** tartott előadást *A tavaszhoz kapcsolódó természeti erők* címmel.²³

Április 20-22 között zajlott Csíkszeredában az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának a *XXXI. tudományos ülészsaka* a Kolozsvári Akadémiai Bizottság közreműködésével. A háromnapos konferencia keretében orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti előadásokat, műhelymunkákat (workshopokat) tartanak a szakma elismert és jeles képviselői.²⁴

Április 26-án Nagy József tartott előadást az EME központi épületének előadótermében *A második világháború emlékezete székelyföldi háborús veteránok történeteinek keresztül. 26-os honvédek Kolozsváron. 1940–1944* címmel. Ezt követően került sor a Székely Határőr Emlékközpont bemutatására, majd kötetlen beszélgetésre az Erdélyi Történész Fórumról. Az eseményt az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezte.²⁵

²⁰ <https://www.eme.ro/esemeny/2023-evi-eme-kozgyules>

²¹ <https://www.eme.ro/esemeny/osz-sandor-elod-eloadasa-erdelyi-reformatorok-muveirol>

²² <https://www.eme.ro/esemeny/mihaly-demeter-sarolta-katinka-egyseges-termeszettudomanyi-oktatas-a-cambridge-model>

²³ <https://www.eme.ro/esemeny/szocs-katalin-a-tavaszhoz-kapcsolodo-termeszeti-erok>

²⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/xxxI-tudomanyos-ulesz-1>

²⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/nagy-jozsef-eloadasa-a-26-os-honvedekrol-kolozsvaron-a-masodik-vilaghaboru-idejen>

Az EME Jakó Zsigmond Kutatóintézetének szervezésében **május 2-án Tringli István** történész, az ELKH BTK Történettudományi Intézet tudományos tanácsadója tartott két előadást az EME székházának előadótermében *Történeti helyrajz és történeti városatlasz*, valamint *A magyar szokásjog és a protestáns természetjog magyarul* címmel. Ezt követően **Hegyi Géza** bemutatta az előadó *Hatalmaskodások a középkori Magyarországon* című kötetét.²⁶

Folyamatos Teleki-kutatások műhelykonferenciára került sor a budapesti Ráday-gyűjtemény munkatársai és az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezésében **május 4-én** az EME székházában.²⁷

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jakó Zsigmond Kutatóintézete és a Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezésében került sor az Egyesület székházában **május 16-án Szögi László:** *Peregrinatio Academica. A külföldi magyar egyetemjárás története, mérete és irányai 1150–1919* című kötetének bemutatójára. A kiadványt **dr. Robert Offner** transzfuziológus főorvos, egyetemi docens, orvos- és helytörténész (Universitätsklinikum Regensburg) ismertette.²⁸

Tizenegyedik alkalommal kerül sor a **Magyar Műszakis Ballagásra** Kolozsváron a Kolozsvári Műszakis Klub (KMK) és az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya szervezésében **május 19-én** az EME előadótermében. A rendhagyó ünnepség kezdeményezői a műszakis hallgatók, akik az elmúlt években aktívan részt vettek a műszakis közösség építésében. A rendezvényen köszöntőbeszédet mondott Bitay Enikő, az EME elnöke. Bitay Enikő köszöntése után Tamás Levente, a Kolozsvári Műszaki Egyetem Automatizálás és Számítástechnika Kar docense, illetve Fekete Mátyás, a Kolozsvári Műszakis Klub elnöke köszöntötte a ballagókat. Ezt követően a Kolozsvári Magyar Diákszövetség nevében Sipos Zsuzsa, a Kolozsvári Magyar Diákszövetség szakosztályokért felelős vezetőtanácsának tagja mondott köszöntőbeszédet. A hagyományokhoz híven, emléklapok és ajándékkönyvek átadására került sor, az eseményt állófogadás és kötetlen beszélgetés zárta.²⁹

Május 27-én a Sepsibookon bemutatták **Miklós Alpár:** *Parajd-képek a hosszú 19. században (1780–1918)*, **Szász István Szilárd:** *A Facebook hálójában. Hírek és álhírek a világhálón* és **Tóth Orsolya:** *Kolozsvár filmtörténeti reprezentációi. Az első filmfelvételektől 1948-ig* című kötetét. A szerzőkkel **Biró Annamária** felelős kiadó beszélgetett.³⁰

²⁶ <https://www.eme.ro/esemeny/tringli-istvan-eloadasai-es-konyvenek-bemutatoja>

²⁷ <https://www.eme.ro/esemeny/folyamatos-teleki-kutatasok>

²⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/szogi-laszlo-peregrinatio-academica-a-kulfoldi-magyar-egyetemjaras-tortenete-merete-es-iranyai-cimu-kotetnek-bemutatoja>

²⁹ <https://www.eme.ro/esemeny/xi-magyar-muszakis-ballagas>

³⁰ <https://www.eme.ro/esemeny/az-erdelyi-muzeum-egyesulet-kiadvanyainak-bemutatoja-a-sepsibook-on>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jog-, Közgazdaság-, és Társadalomtudományi Szakosztálya és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Földrajz Intézete közösen szervezte meg a **X. erdélyi magyar vendéglátás és turizmus** konferenciát **június 8-án** az EME előadótermében. A rendezvényen köszöntőbeszédet mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke, **Marinka Viktor**, Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusának konzulja, **Antal Géza**, a Kolozs Megyei RMDSZ ügyvezető elnöke és **Talpas János**, a konferencia főszervezője.³¹

Június 8–11-én a 12. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten vettünk részt a Bánffy-palotában, ahol az EME kiadványai igen nagy érdeklődésnek örvendtek. A könyvhét alkalmából könyvbemutatóra is sor került a kolozsvári Vallásszabadság Házában, ahol **Tóth Orsolya** *Kolozsvár filmtörténeti reprezentációi. Az első filmfelvételektől 1948-ig* (Emberek és Kontextusok, 23), valamint **Szász István Szilárd** *A Facebook hálójában. Hírek és álhírek a közösségi oldalon* (Letöltés, 15) köteteket mutatták be. Tóth Orsolyával Xantus Gábor rendező operatőr, egyetemi tanár, Szász István Szilárddal Varga-Mihály Márton televíziós szerkesztő beszélgetett. Az esemény moderátora Biró Annamária, a kiadó vezetője volt.³²

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Zilah és Vidéke fiókegyesülete, a szilágysomlyói fiókegyesület, a zilahi EMKE, a Tövishát Kulturális Társaság, a Pro Zilah Egyesület, a Szilágy Társaság, a Szilágy Megyei Művelődési és Művészeti Központ és a Hepehupa művelődési folyóirat megrendezte a hagyományos Szilágyság-kutatás napja konferenciát, amely a 20. alkalommal került megrendezésre *A népművészet és a hagyományok a Szilágyságban* címmel **június 17-én** Zilahon, az EMKE székházában. A rendezvényen szilágysági tematikájú előadások hangzottak el, és kiosztották a Petri Mór díjakat.³³

Az EME Aranyos-vidéki fiókegyesületének szervezésében **június 22-én** a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum Abafi termében **Groza Horațiu Dorin** tartott előadást *A tordai sókamaraház ötszáz éves létezése/Casa Cămării de Sara din Turda - cinci secole de existență* címmel.³⁴

A Jakó Zsigmond Kutatóintézet szervezésében **június 23-án** **Szalai Ágnes** történész, az ELKH BTK Történettudományi Intézet tudományos munkatársa tartott előadást az EME székházának előadótermében *Haldokló Erdély? Kormányzat és állam(át)mentés az Apaffi-korszak első felében*

³¹ <https://www.eme.ro/esemeny/x-erdelyi-magyar-vendeglatas-es-turizmus-konferencia>

³² <https://www.eme.ro/esemeny/az-eme-kiadvanyainak-bemutatoja-a-12-kolozsvari-unnepi-konyvheten>

³³ <https://www.eme.ro/esemeny/xx-szilagysag-kutatas-napja-a-nepmuveszet-es-a-hagyomanyok-a-szilagysagban>

³⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/groza-horatiu-dorin-a-tordai-sokamarahaz-otszaz-eves-letezese>

(1661–1675) címmel.³⁵

EME Zilah és vidéke Fiókegyesülete a történelmi Szilágyság nagy monográfusa, Petri Mór születésének 160-ik évfordulóján tartott megemlékező istentiszteletet **július 9-én** a tasnádszarvadi református templomban és emlékoszlop-koszorúzást. Az istentiszteleten **Dénes Béla** lelkipásztor hirdette az igét, ezt követően ünnepi beszédet mondott **Seres Dénes**, parlamenti képviselő, az RMDSZ Szilágy megyei elnöke, **Kovács Kuruc János**, az EME Zilah és vidéke fiókegyesület elnöke, **Vitéz Bikfalvi György**, Petri Mór budapesti sírjának felkutatója. Az esemény házigazdája a Tasnádszarvadi Református Egyházközség volt.³⁶

Szintén Petri Mór születésének 160-ik évfordulója alkalmából szervezett ünnepi megemlékezést az EME Zilah és vidéke Fiókegyesület Budapesten, a Fiumei úti sírkertben **július 11-én**, mely alkalommal Petri Mór felújított síremlékének avatóünnepségére és az újonnan felállított obeliszk koszorúzására került sor. Az istentiszteleten igét hirdetett **Kádár György Tamás**, a Zilahi Református Egyházmegye esperese, közreműködött a Halásztelki Református Egyházközség kórusa (karmesterek Kéryné Mészáros Mária és Kéry Mihály). Ünnepi köszöntőbeszédet mondott **Seres Dénes** parlamenti képviselő, az RMDSZ Szilágy megyei elnöke, **Potápi Árpád János**, a Magyar Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára, **Kovács Kuruc János**, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Zilah és Vidéke fiókegyesületének elnöke, **Vitéz Bikfalvi György**, Petri Mór budapesti sírjának felkutatója.³⁷

Havi előadóülését tartotta az EME Természettudományi Szakosztálya, melynek során **Tóthfalussy-Veress Éva** biológus, a kolozsvári BBTE nyugalmazott oktatója és kutatója *A Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Növénytani tanszékének története (1872-1919)* címmel tartott előadást az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában **július 13-án**.³⁸

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület idén augusztusban is több rendezvénnyel járult hozzá a Kolozsvári Magyar Napok programkínálatához. A szakosztályok változatos tematikájú programokat szerveztek, A Műszaki Tudományok Szakosztálya szervezésében folytatódott az ipartörténeti sorozat *Kolozsvár XX. századi ipartörténetének emlékei XV. A kolozsvári bőr- és cipőgyár emlékei* címmel **augusztus 15-én** az EME székházában, mely esemény kiállítással egybekötött beszélgetés volt az egykori alkalmazottak és érdeklődők részére. Az esemény házigazdája **Bitay Enikő**, az EME elnöke volt.³⁹

³⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/szalai-agnes-eloadasa>

³⁶ <https://www.eme.ro/esemeny/unnepi-emlekoszlop-koszoruzas-dr-petri-mor-emlekere>

³⁷ <https://www.eme.ro/esemeny/dr-petri-mor-felujitott-siremlenekek-avato-unnepsege>

³⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/tothfalussy-veress-eva-a-kolozsvari-magyar-kiralyi-ferenc-jozsef-tudomanyegyetem-novenytani>

³⁹ <https://www.eme.ro/muszaki/esemeny/14-kmn-kolozsvar-xx-szazadi-ipartortenetenek-emlekei-xv-a-kolozsvari-bor-es>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványai 2023-ban is megvásárolhatóak voltak a 14. Kolozsvári Magyar Napok keretében megszervezett könyvvásáron, a 14. KMN könyvtucájában. A könyvvásár a Színház (Emmanuel de Martonne) utcában került megszervezésre.⁴⁰

Az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya, az Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeum és az Interkulturali-THÉ Egyesület szervezésében szintén **augusztus 16-án** *PETŐFI 200 az Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeumban* rendezvény volt. **Egyed Emese** irodalomtörténész tartott előadást, Petőfi-verseket adtak elő magyar és román nyelven a Interkulturali-THÉ Egyesület tagjai, majd tárlatvezetés volt a *Petőfi Sándor emléktárgyak az Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeum gyűjteményeiben* című kiállításban, melyet **Mitu Melinda**, az ENTM muzeológusa vezetett.⁴¹

Az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya szervezésében verses matinéra került sor **augusztus 16-án** az EME központi előadótermében, melyen **Albert Júlia** színművésznő erre az alkalomra összeállított műsorát mutatta be, majd a művésznővel pályájáról Egyed Emese beszélgetett.⁴²

Az EME Természettudományi Szakosztályának szervezésében **augusztus 17-én** az EME székházában Egészségünk címmel kerekasztal-megbeszélésekre került sor. A délelőtti kerekasztal-beszélgetésen **Rác Csaba**, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, a romániai QuantumPharm SRL igazgatója *Természetes molekulák az egészségünk védelmében* címmel, **Uray Zoltán**, a kolozsvári „Prof. Dr. Ioan Chiriţă” onkológiai kutatóintézet nyugalmazott tudományos főkutatója, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja *A gyógynövények szerepe a sugárbiológiai kutatásokban* címmel tartott előadást.⁴³

A délutáni kerekasztal-beszélgetésen **Virág Piroska**, a kolozsvári „Prof. Dr. Ioan Chiriţă” onkológiai kutatóintézet tudományos főkutatója *Rákmegelőzési stratégiák: mit tarthatunk ma egészséges életmódnak?* címmel, **Hening Kinga**, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem munkatársa *Radon a 21-ik században. Radon tapasztalatok Romániában a méréstől a mentesítésig* címmel tartott előadást. A beszélgetések az elhangzott előadásokból indultak ki.⁴⁴

Zenés matiné Réman Zsófia fuvolaművésszel került sor zenei műsorra **augusztus 18-án** az EME központi előadótermében. **Réman Zsófia** kolozsvári származású fiatal fuvolaművésznő

⁴⁰ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-konyvtuca>

⁴¹ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-petofi-200-az-erdelyi-nemzeti-torteneti-muzeumban>

⁴² <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-verses-matine-albert-julia-versmusora>

⁴³ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-egeszsegunk-kerekasztal-beszelgetesek-i>

⁴⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-egeszsegunk-kerekasztal-beszelgetesek-ii>

intermezzókat, verseket adott elő, a művésznővel pályájáról beszélgetett Egyed Emese.⁴⁵

Gaal György *A kolozsvári országos Karolina Kórház* című kötetének bemutatójára került sor **augusztus 18-án** az EME székházában. A könyvet Bódizs György mutatta be, a szerzővel Egyed Emese beszélgetett.⁴⁶

Az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya **augusztus 24–27.** között huszonkettedik alkalommal szervezte meg a technikatörténeti alkotótábort, ezúttal Nagybánya környékén *XXII. Technikatörténeti Alkotótábor. Az aranybányák nyomában* címmel. A szakosztály 2006-ban kezdeményezte a *Műszaki örökség feltárása, kutatása és védelme Erdélyben* elnevezésű interdiszciplináris programot, melynek a terepgyakorlati része az évente szervezett technikatörténeti alkotótábor. A program célja technikai örökségünk felkutatása, megőrzése, működőképessé tétele, az erdélyi kulturális örökségbe való beillesztése, illetve a térség kulturális és turisztikai fejlesztése. Az alkotótábor eredményeit az egyesületünk weboldalán megjelentetjük, valamint közöljük a Technikatörténeti sorozatunkban.⁴⁷

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi és Gyógyszerészeti Szakosztálya a Magyar Egészségügyi Társasággal, a Báthory István Alapítvánnyal és a Kallós Zoltán Alapítvánnyal partnerségben **szeptember 15-17.** között szervezte meg a XXIX. orvostovábbképzőt *Egészséges életmód: Egészség a kultúrában* címmel a mezősegyesi Válaszúton.⁴⁸

Havi előadóülését tartotta az EME Természettudományi Szakosztálya **szeptember 21-én** az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában. **Guttman Márta** vegyész, a Nagyszebeni Egyetem adjunktusa tartott előadást *Természettudományos módszerek és vizsgálatok a műtárgyvédelemben és műtárgyvizsgálatban* címmel.⁴⁹

Szeptember 22-én került sor az EME 2022-ben megjelent történeti kiadványainak bemutatójára Budapesten, a HUN-REN BTK Humán Tudományok Kutatóházában. Az eseményt a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézete és az Erdélyi Múzeum-Egyesület közösen szervezte. Köszöntőt mondott **Fejérdy András**, a BTK Történettudományi Intézetének igazgatóhelyettese.⁵⁰

⁴⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-zenes-matine-reman-zsofia-fuvolamuvezzel>

⁴⁶ <https://www.eme.ro/esemeny/14-kmn-gaal-gyorgy-a-kolozsvari-orszagos-karolina-korhaz-cimu-kotetenek-bemutatoja>

⁴⁷ <https://www.eme.ro/muszaki/esemeny/xxii-technikatorteneti-alkototabor-az-aranybanyak-nyomaban>

⁴⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/xxix-orvostovabbkepzo-egeszseges-életmod-egesz-seg-a-kulturaban>

⁴⁹ <https://www.eme.ro/termeszet/esemeny/guttman-marta-termeszettudomanyos-modszerek-es-vizsgalatok-a-mutargyvedelemben>

⁵⁰ <https://www.eme.ro/esemeny/az-eme-2022-ban-megjelent-torteneti-kiadvanyainak-konyvbemutatoja>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület, a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet, a Kriza János Néprajzi Társaság és az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága szervezésében került sor a *16. kutatás- és tudománytörténeti konferenciára október 5-6-án* Kolozsváron a BBTE Bölcsészettudományi Karán, az EME központi előadótermében és az online térben.⁵¹

Az Erdélyi Múzeum-Egyesülethez látogatott a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, **Freund Tamás** és az MTA küldöttsége. Az ünnepi eseményen köszöntőt mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke és **Freund Tamás**, az MTA elnöke. A látogatás alkalmával sor került az EME *Források és adattárak Erdély középkori és kora újkori történetéhez* MTA–EME Nemzeti Program kutatástámogatási és együttműködési megállapodás aláírására, és a Jakó Zsigmond Kutatóintézet kutatói bemutatták a programot. Zárószót mondott **Kocsis Károly**, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke, majd kiskoncert zárta az eseményt.⁵²

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya és az Egészséges Székelyföldet Egyesület megszervezte a Hargita Megyei Gyógyszerész Napokat **október 13-14-én** Székelyudvarhelyen.⁵³

Az EME Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya októberben ókortörténeti tematikájú előadássorozatot indított kolozsvári szakemberek bevonásával. A sorozat első előadása **október 16-án** volt az EME székházának előadótermében. **Kató Szabolcs Ferencz**, a Protestáns Teológiai Intézet adjunktusa *Nemzet vagy vallás? Izrael önértelmezésének változásai az ószövetségi iratok fényében* címmel tartott előadást.⁵⁴

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Sepsiszentgyörgyi Fiókegyesülete a Szóperencia Egyesület indítványozásával, a Bethlen Gábor Alap és a Magyar Kormány, a Communitas Alapítvány, valamint a Kovászna Megyei Tanács támogatásával, a Világszárnya Magyar Népmesemondó Szövetség, a Tekergő Meseösvény Közhasznú Egyesület, illetve a kisbaconi Benedek Elek Emlékház, a Kisbaconi Erdő- és Legelőbirtokosság és helyi önkormányzat, illetve egyház közreműködésével szervezte meg a *II. Erdélyi Népmesemondó Találkozót* Kisbaconban **október 20-21-én**.⁵⁵

⁵¹ <https://www.eme.ro/esemeny/16-kutatas-es-tudomanytorteneti-konferencia>

⁵² <https://www.eme.ro/esemeny/mta-elnoki-latogatas-nemzeti-program-indul-az-eme-kutatointezeteben>

⁵³ <https://www.eme.ro/esemeny/hargita-megyei-gyogyszeresz-napok>

⁵⁴ <https://www.eme.ro/bolcsesz/esemeny/okortorteneti-eloadassorozat-az-eme-ben-1-kato-szabolcs-ferencz-eloadasa>

⁵⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/ii-erdelyi-nepmesemondo-talalkozo>

Az EME Gyergyószentmiklósi Fiókegyesülete *Művelődési élet Erdélyben és Székelyföldön a 18. századtól a 21. század elejéig* címmel **október 25-én tartotta** a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. fórumához kapcsolódó rendezvényét.⁵⁶

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat keretében szervezték meg **november 3-5.** között a *Bolyai 200 – Művészeti és tudományos fesztivált* Temesváron, az EME társszervezésében. A rendezvényen, mely a két Bolyai emlékezetét hivatott ünnepelni, a különféle tudományos és kulturális műhelyek (színházi előadások, koncertek) mellett diákvetélkedőkre, workshopokra, kiállításokra, könyvbemutatókra is sor került. A Bolyai 200 nyitóünnepségén részt vett és köszöntőt mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke, valamint előadást is tartott az interdiszciplináris kutatások jelentőségéről. Az EME képviselőjében **Lázok Klára**, a marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtár főkönyvtárosa, Bolyai János a marosvásárhelyi Bolyai Múzeum lehetőségeiről, **Szenkovits Ferenc**, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem docense pedig a két Bolyai csillagászati munkájáról tartott előadást.⁵⁷

A Szent István Tudományos Akadémia **november 6-i** közgyűlésén Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem dísztermében tartotta meg akadémiai székfoglaló előadását Tánzos Vilmos erdélyi magyar néprajzkutató, tudományszervező és Szörényi László irodalomtörténész, kritikus, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének volt igazgatója. Tánzos Vilmos, az MTA akadémia rendes tagja székfoglaló előadásának címe: "A csíksomlyói búcsú új kulturális ökonómiája".⁵⁸

November 10-11-én Csíkszeredában, az Apáczai Csere János Pedagógusok házában zajlott az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya állandó őszi konferenciájaként meghirdetett *XXV. erdélyi orvosnapok*, amelyet a Hargita Megyei Orvosi Kollégiummal és a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórházzal, a Gyergyószentmiklósi Muncípiumi Kórházzal és a Székelyudvarhelyi Városi Kórházzal közösen szerveztek.⁵⁹

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya (EMEÖGYSZ) *Hetvenöt éves a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés* címmel tartotta a MTNE 2023 rendezvényét **november 10-11-én** Marosvásárhelyen. Az esemény megnyitóján köszöntőbeszédet mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke. Emléklapátadásra, könyvbemutatóra és kulturális műsorra is

⁵⁶ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-muvelodesi-élet-erdelyben-es-szekelyfoldon-a-18-szazadtol-a-21-szazad>

⁵⁷ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-bolyai-200-muveszeti-es-tudomanyos-fesztival>

⁵⁸ <https://www.eme.ro/hir/tanczos-vilmos-neprajzkutato-szekfoglalo-eloadast-tartott-a-szent-istvan-tudomanyos-akademian>

⁵⁹ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-xxv-erdelyi-orvosnapok>

sor került.⁶⁰

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület a Partiumi Keresztény Egyetemmel, a Partiumi Területi Kutatások Intézetével és a Sapientia Varadiensis Alapítvánnyal közösen szervezte meg a MTNE 2023 - A Magyar Tudomány Napja Partiumban konferenciát **november 10-én**. Az esemény megnyitóján köszöntőbeszédet mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke.⁶¹

Az EME Csíkszeredai Fiókegyesülete *MTNE 2023 - Pál Gábor, a két világháború közötti erdélyi politika kiemelkedő alakja* címmel **november 10-én** szervezett konferenciát Csíkszeredában, a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karán. Az eseményen nyitóbeszédet mondott **Balázs Lajos** professor emeritus, az EME Csíkszeredai Fiókegyesületének elnöke, valamint **Percze László**, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának konzulja.⁶²

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztálya BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézettel, a Pro Oeconomica Egyesülettel, a Kolozsvári Akadémiai Bizottsággal, a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézettel és a Bolyai Társasággal társszervezésben rendezte meg **november 10-én** a *MTNE 2023 - VI. Nemzetközi Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Konferenciát*, mely a romániai magyar kutatók és egyetemi oktatók által a közgazdaság- és gazdálkodástudományok területén végzett tudományos kutatómunka színvonalának és nemzetközi elismertségének növelése céljából szervezett nemzetközi konferencia.⁶³

Az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály által szervezett Ókortörténeti előadássorozatban **Adorjáni Zoltán**, a Protestáns Teológiai Intézet professzora tartott előadást **november 13-án** az EME székházának előadótermében *Az istenkáromlók büntetése vagy ritka betegség? A szkóléokobrótosz az ókori zsidó irodalomban*.⁶⁴

A Magyar Tudomány Ünnepe – Tudományos szimpóziumra került sor a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2023 konferencia keretében a Kolozsvári Akadémiai Bizottság szervezésében **november 16-án**. Előadást tartott **Závodszy Péter** biofizikus, az MTA rendes tagja *Szervezetünk első védvonala - az immunrendszer működése a molekulák szintjén* címmel, valamint **Gyáni Gábor** történészprofesszor, az MTA rendes tagja, *A magyar arisztokrácia történeti problémái* címmel.⁶⁵

⁶⁰ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-hetvenot-eves-a-marosvasarhelyi-magyar-nyelvu-gyogyszereszkepzes>

⁶¹ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-a-magyar-tudomany-napja-partiumban>

⁶² <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-pal-gabor-a-ke-t-vilaghaboru-kozotti-erdelyi-politika-kiemelkedo-alakja>

⁶³ <https://www.eme.ro/esemeny/mtne-2023-vi-nemzetkozi-ko-zgazdasag-es-gazdalkodastudomanyi-konferencia>

⁶⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/okortorteneti-eloadassorozat-az-eme-ben-2-adorjani-zoltan-eloadasa>

⁶⁵ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/magyar-tudomany-unnepe-tudomanyos-szimpozium>

Az EME Matematikai és Informatikai Szakosztálya *14. matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia* címmel rendezte meg tudománynapi konferenciáját **november 16-18-án** a Báthory István Elméleti Líceum dísztermében, a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében és a BBTE központi épületében.⁶⁶

Az EME Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztálya a Sapientia EMTE Jogtudományi Intézetével közös szervezésben *A szerződési jog aktuális problémái - Grosschmid 85 - polgári jogi konferencia a 85 éve elhunyt jogtudós emlékére* címmel szervezett konferenciát a MTNE 2023 keretében **november 16-17-én** a Sapientia EMTE Kolozsvári Karán.⁶⁷

A *Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2023* rendezvénysorozathoz kapcsolódva *Transzkulturális szempontok külföldieknek szánt magyar irodalomtörténetekben I.* címmel szervezett munkamegbeszélést a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Irodalomtudományi Szakbizottság a KAB székházában.⁶⁸

Az EME Zilah és vidéke fiókszervezete **november 17-én** Zilahon, a Szilágy Megyei Történelmi és Művészeti Múzeum történelmi osztályának nagytermében *Zilah 550* címmel ünnepi megemlékezést tartott, annak alkalmával, hogy 550 éve – 1473. augusztus 1-jén – Mátyás király mezővárosi rangot és vásártartási jogot adományozott Zilah településnek. A konferencia témája: Mátyás király kiváltságlevelének (1473. augusztus 1.) fontossága. Köszöntőbeszédet mondott **Corina Bejinariu**, a múzeum igazgatója, **Seres Dénes** parlamenti képviselő, az RMDSZ Szilágy megyei elnöke, **Fazakas Miklós**, Zilah város alpolgármestere, **Kovács Kuruc János**, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Zilah és Vidéke fiókegyesületének elnöke. Az esemény moderátora **Szabó Attila** muzeológus volt.⁶⁹

Kilenc település, 542 szerző, 366 előadás, 7 könyvbemutató és 5 különböző díjátadás – így foglalható össze röviden az Erdélyi Múzeum-Egyesület által 22. alkalommal megszervezett *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* rendezvénysorozat, amelynek nyitóünnepségét **2023. november 17-én** pénteken tartottuk a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dísztermében. A hagyományokhoz híven a rendezvény fővédnöke a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnöke volt, a rendezvény tematikája pedig ezúttal is igazodott az MTA javaslatához „*Tudomány: válaszok a globális kihívásokra*”. A korábbi évek hagyományaihoz igazodva, ez a rendezvény is két részből állt: a pénteki nyitóünnepségen plenáris előadások hangzottak el a tudomány időszerű kérdéseiről, melyekre minden

⁶⁶ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-14-matematika-es-informatika-alkalmazasokkal-konferencia>

⁶⁷ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-a-szerzodesi-jog-aktualis-problemai-grosschmid-85-polgari-jogi-konferencia>

⁶⁸ <https://www.eme.ro/esemeny/mtne-2023-transzkulturalis-szempontok-kulfoldieknek-szant-magyar-irodalomtortenetekben-i>

⁶⁹ <https://www.eme.ro/esemeny/zilah-550>

évben akadémikusokat és fiatal hazai kutatókat kérünk fel. Az ünnepi plenáris előadások sorát **Kollár László Péter** építőmérnök, egyetemi professzor, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára nyitotta meg. Előadásának címe: *A tudományos eredmények közlésének és értékelésének változása – küzdelem az új típusú visszaélésekkel*. Ezt követően **Záborszky László** neurobiológus, a New Jersey-i Rutgers University egyetemi professzora, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja tartott előadást, melynek címe: *Az előagyi kolinerg rendszer: anatómia, funkció és szerepe az Alzheimer-kórban*. A szünet után még két plenáris előadás következett. **Szenkovics Dezső**, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Kolozsvári Karának dékánja, a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok Tanszék oktatója előadásának címe: *India, az útkereső, ezerarcú óriás*. **Hollandá Dénes** gépészmérnök, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Gépészmérnöki Tanszékének emeritus professzora *A kúpfogaskerek fogazásával kapcsolatos észrevételek* címmel tartott plenáris előadást. A MTNE 22. fórumának nyitórendezvényén szép számban vettek részt az Erdélyi Múzeum-Egyesület tagjai és az érdeklődők, **134** személy regisztrált a plenáris ünnepségre. Az ünnepi megnyitó délutáni szekciójára az EME-székház előadótermében került sor, ahol nagyszámú közönség hallgatta meg a plenáris előadásokat. A délutáni plenárisok megtartására ez alkalommal is fiatal erdélyi kutatókat kértünk fel különböző szakterületekről, különböző intézmények képviselőitől, azzal a céllal, hogy kutatási eredményeiket minél szélesebb körben mutassák be a hazai közönség előtt is, tudományos kapcsolatokat alakítsanak ki, láthatóvá és ismertté váljanak az erdélyi és magyar tudományosság palettáján. **November 18-án**, illetve november más időpontjaiban összesen 22 szekciórendezvényt szervezett 7 szakosztály és fiókegyesület, illetve 5 rendezvényre más intézményekkel közös szervezésben került sor. A rendezvények változatos képet mutattak téma, nagyságrend, helyszín és célközönség tekintetében, volt közöttük nemzetközi tudományos konferencia, tudomány-népszerűsítő rendezvény, illetve emlékkonferencia is. Tizennégy rendezvény Kolozsváron, nyolc más településen zajlott (2 Csíkszeredában, 1 Gyergyószentmiklóson, 2 Marosvásárhelyen, 1 Sepsiszentgyörgyön, 1 Temesváron és 1 Nagyváradon). Az összes rendezvény személyes jelenléttel volt megszervezve, egy rendezvény pedig hibrid formában.⁷⁰

Az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának kolozsvári szekciója **november 18-án** volt a Sapientia EMTE kolozsvári Óváry-termében. A szekcióelőadásokat kerekasztal-beszélgetés követte az aktuális járványhelyzetről.⁷¹

A Magyar Filozófiai Intézet, BBTE, Kolozsvár és Pro Philosophia Alapítvány közösen szervezte meg a MTNE 2023 - *Filozófiai hatástörténet és kritika I.* című konferenciáját **november 18-án** a Babeş–Bolyai Tudományegyetem központi épületében. Az eseményre három szekcióban került sor, témája

⁷⁰ <https://www.eme.ro/mtne2023>

⁷¹ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-emeogysz-kolozsvari-szekcio>

*Filozófiai hatástörténet és kritika I. Közelítések a szocializmus évtizedeinek filozófiai teljesítményéhez.*⁷²

A **november 17-18-án** zajlott tudomány napi rendezvényeken az EME Jakó Zsigmond Kutatóintézetét több munkatársunk képviselte. **Bogdándi Zsolt** *Per és tárgyalás a fejedelmi táblán a 16. században* címmel tartott plenáris előadást, **Hegyi Géza** *A tized ideológiája Magyarországon*, **Pakó László** *Egy prókatori életút a 16. század végi Erdélyben*, **Papp Kinga** *Kézirat és nyomtatás határán. Wesselényi Kata imanaplói*, **Tamás Csilla** pedig *Szucság helynevei* címmel tartott szakosztályi előadást.⁷³

Az EME Természettudományi Szakosztálya a MTNE 2023 keretében **november 18-án** szervezte meg a 22. *erdélyi természettudományos konferenciát* az Apáczai Csere János Líceumban. A konferencián biológia, fizika, földrajz és kémia szekcióban hangzottak el előadások, majd vitára és díjátadóra is sor került.⁷⁴

Az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya és a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karával közösen szervezte a MTNE 2023 XXIV. Műszaki Tudományos Ülésszak konferenciát⁷⁵ **november 18-án**, a Sapientia EMTE kolozsvári Óváry-termében. Az ülészen köszöntőt mondott **Bitay Enikő**, az EME elnöke, **Dávid László**, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szenátusának elnöke. A magyar műszaki tudományosságért odaítélt Jenei Dezső-emléklapot **Forgó Zoltán** mérnök, egyetemi docensnek adták át, majd a Műszaki Tudományok Szakosztály gondozásában megjelent legfrissebb folyóiratok és sorozatkötetek bemutatójára is sor került. Az eseményt megtisztelte jelenlétével és köszöntőbeszédével **Kollár László Péter**, a MTA főtitkára. A rendezvényről fényképes beszámoló található az Erdélyi Digitális Adattárban: <https://eda.eme.ro/items/e1c9e214-65d3-4ac4-8312-2e6bdb1c81>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jakó Zsigmond Kutatóintézete, az EME Bölcsész-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya Kolozsvári Akadémiai Bizottság Történettudományi Szakbizottsága közösen szervezte a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2023 Történelem szekcióját **november 18-án** az EME székházának központi előadótermében. A délelőtti és délutáni szekció után a Nyelv-, irodalom, néprajz és színháztudományi szekcióval közösen adták át a tavalyi Debüt-díjat és bemutatták a *Certamen X. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában.* című kötetet.⁷⁶

⁷² <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-filozofiai-hatastortenet-es-kritika-i>

⁷³ <https://www.eme.ro/jzski/esemeny/munkatarsaink-eloadasai-a-magyar-tudomany-napja-erdelyben-22-foruman>

⁷⁴ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-22-erdelyi-termeszettudomanyos-konferencia>

⁷⁵ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-xxiv-muszaki-tudomanyos-ulesszak>

⁷⁶ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-tortenelem-szekcio>

Az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály Nyelv-, irodalom-, néprajz és színháztudományi szekcióját *Irodalomtudomány, nyelvészet, kulturális kapcsolatok* címmel szervezte meg **november 18-19-én** a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Irodalomtudományi Szakbizottságával együttműködve a BBTE Bölcsészettudományi Karán.⁷⁷

Az EME Erdélyi Zenetudományi Munkaközössége a BBTE Református Tanárképző és Zeneművészeti Karával együttműködve *Benkő András 100 emlékkonferencia* címmel szervezte meg a **zenetudományi szekciót november 23-án** a Kolozsvári Magyar Opera Bánffy Miklós Operastúdiójában. Az előadásokat kerekasztal-beszélgetés követte Benkő András munkásságáról.⁷⁸

Harmadik alkalommal került sor a *Tehetség-híd tudományos konferenciára* a MTNE 2023 keretében Csíkszeredában **november 24-26** között az Országos Magyar Diákszövetség és az Erdélyi Múzeum-Egyesület szervezésében. Témája *Tudomány az AI korában* volt három blokkban, és a Balázs Ferenc Ifjúsági Díjat is kiosztották.⁷⁹

A Marosvásárhelyi Fiókegyesület a Borsos Tamás Egyesülettel és a Teleki Téka Alapítvánnyal közösen *MTNE 2023 - Maros megye és Marosvásárhely történetéből* címmel szervezte meg tudománynapi konferenciáját **november 25-én** a Teleki Téka olvasótermében.⁸⁰

A MTNE 2023 **Művészettörténet szekcióra november 25-én** került sor az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány szervezésében az EME székházának központi előadótermében, összesen 5 blokkban, majd a konferencia másnapján a résztvevők meglátogatták az újonnan helyreállított Farkas utcai református óparókia épületét.⁸¹

A Szent István királyról elnevezett Erdélyi Ferences Rendtartomány, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága (Budapest), Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa és az Erdélyi Múzeum-Egyesület **november 27-én** *Magyarországi és erdélyi egyházüldözés a hosszú hatvanas években* címmel tudományos és pedagógiai programot bemutató estet és kiállítás-megnyitót szervezett a kolozsvári ferences rendház refektóriumában.⁸²

Az ókortörténeti tematikájú előadássorozat harmadik előadását **Petruț Dávid**, a Babeș-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa tartotta az EME székházának előadótermében **december 4-én**, az

⁷⁷ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-irodalomtudomany-nyelvezet-kulturalis-kapcsolatok>

⁷⁸ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-benko-andras-100-emlekkonferencia>

⁷⁹ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-iii-tehetseghid-tudomanyos-konferencia>

⁸⁰ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-maros-megye-es-marosvasarhely-tortenetebol>

⁸¹ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-muveszettortenet-szekcio>

⁸² <https://www.eme.ro/esemeny/magyarorszagi-es-erdelyi-egyhazuldozes-a-hosszu-hatvanas-evekben>

alábbi témáról: *Erdély római korának kutatása a kezdetektől az impériumváltásig.*⁸³

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jakó Zsigmond Kutatóintézete, a debreceni Magyar Nemzeti Helynévtár Programmal és a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara Alkalmazott Nyelvészeti Tanszéke szervezésében **december 4-én** a Magyar Nemzeti Helynévtár Programról tartottak konferenciát a MNHP Irányító Testületének tagjai az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházának előadótermében⁸⁴, másnap, **december 8-án** pedig a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán⁸⁵. A konferencia célja az MNHP ismertetése, közelítése a társtudományokhoz, valamint a munka során felmerülő módszertani problémák megvitatása volt.

XIX. agrártudományi konferencia. Agrártudomány: válaszok a globális és lokális kihívásokra címmel szervezte meg a tudomány napi konferenciáját az Erdélyi Múzeum-Egyesület Agrártudományi Szakosztálya, a Sepsiszentgyörgyi Fiókegyesület, a Sapientia EMTE Sepsiszentgyörgyi Kar Élettudományi Tanszéke, a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar Kertészmérnöki Tanszéke és a LAM Alapítvány **december 8-án** a Sapientia EMTE Sepsiszentgyörgyi Karának épületében.⁸⁶

A 9. Adventi Könyvvásár keretében **december 14-én** a kolozsvári Vallásszabadság Házában mutatták be **András Orsolya Szabadra írni** című kötetét, mely az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának a gondozásában jelent meg. A könyvbemutatót az IDEA Könyvtér és az EME Kiadó szervezte. A szerzővel Egyed Emese költő, irodalomtörténész beszélgetett.⁸⁷

December 20-án került sor az EME hagyományos évváró eseményére az egyesület központi előadótermében. Az évvárón jelen volt az EME elnöksége, választmánya és munkatársai, beszédet mondott Bitay Enikő, az EME elnöke, és kiskoncert is volt: Barazsuly Viktória Adrienn (szoprán) és Sallai Krisztina (zongora), a BBTE Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar diákjai adtak elő Charles Gounod "Le ciel a visité la terre" és Max Reger Maria Wiegenlied című művéből.⁸⁸

Díjak, elismerések

Dr. Gyenge Csaba-émlékdíjat kapott **Forgó Zoltán** kiemelkedő kutatási tevékenysége elismeréséül.

⁸³ <https://www.eme.ro/esemeny/okortorteneti-eloadassorozat-az-eme-ben-3-petrut-david-eloadasa>

⁸⁴ <https://www.eme.ro/esemeny/konferencia-a-magyar-nemzeti-helynevtar-programrol-az-eme-szekhazaban>,
<https://www.eme.ro/esemeny/konferencia-a-magyar-nemzeti-helynevtar-programrol>

⁸⁵ <https://www.eme.ro/esemeny/konferencia-a-magyar-nemzeti-helynevtar-programrol-az-eme-szekhazaban>,
<https://www.eme.ro/esemeny/konferencia-a-magyar-nemzeti-helynevtar-programrol>

⁸⁶ <https://www.eme.ro/mtne/esemeny/mtne-2023-xix-agrartudomanyi-konferencia>

⁸⁷ <https://www.eme.ro/esemeny/andras-orsolya-szabadra-irni-konyvbemutato>

⁸⁸ <https://eme.ro/hir/karacsonyi-koccintas-az-eme-nel>

A kitüntetést Bitay Enikő, az EME elnöke, a Műszaki Tudományok Szakosztályának elnöke és Máté Márton a Műszaki Tudományok Szakosztályának alelnöke nyújtotta át a 28. FMTÜ konferencián 2023. március 16-án.⁸⁹

Gál Károly István kiemelkedő kutatási tevékenységéért **Maros Dezső-díjban** részesült. A kitüntetést Bitay Enikő, az EME elnöke, a Műszaki Tudományok Szakosztályának elnöke és Máté Márton, a Műszaki Tudományok Szakosztályának alelnöke nyújtotta át a 28. FMTÜ konferencián 2023. március 16-án.⁹⁰

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Gróf Mikó Imre Alapítvány **Entz Géza Díjat** adományozott **Mihály Ferenc** és **Szász Erzsébet** részére a *Míves famunkák Erdélyben - Ács munkák, asztalos munkák a XV-XVI. századból* című művészettörténeti adattár összeállításáért. A díjat Bitay Enikő, az EME elnöke és Monok István, a gróf Mikó Imre Alapítvány elnöke nyújtotta át 2023. március 25-én, Kolozsváron az EME Közgyűlésén. A díjazottakat Kovács András akadémikus laudálta.⁹¹

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Oberfrank Ferenc** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott jelentős kutatói és tudományos szervező tevékenysége, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület szándékainak megvalósításában és az erdélyi magyar tudományosság támogatásában kifejtett munkája elismeréseként. A díjat 2023. március 25-én, Kolozsváron nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke és Bogdándi Zsolt, az EME főtitkára az EME 2023. évi rendes közgyűlésén.⁹²

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Oborni Teréz** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott kiemelkedő oktatói, kutatói és tudományos szervező tevékenysége, valamint az EME keretében folyó forrásfeltáró munka támogatásának elismeréséül. A díjat 2023. március 25-én, Kolozsváron nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke és Bogdándi Zsolt, az EME főtitkára az EME 2023. évi rendes közgyűlésén.⁹³

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Szilágyi Tibor** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi szakosztályában kifejtett munkássága és az orvostudományok területén végzett egyetemi oktatói tevékenysége és kutatómunkája elismeréséül. A díjat 2023. március 25-én, Kolozsváron nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke és Bogdándi Zsolt, az EME főtitkára az EME 2023. évi rendes közgyűlésén.⁹⁴

⁸⁹ <https://www.eme.ro/hir/dr-gyenge-csaba-emlekdijat-kapott-forgo-zoltan-kiemelkedo-kutatasi-tevekenysege-elismereseul>

⁹⁰ <https://www.eme.ro/muszaki/hir/gal-karoly-istvan-kiemelkedo-kutatasi-tevekenysegeiert-maros-dezso-dijban-reszesult>

⁹¹ <https://www.eme.ro/hir/entz-geza-dijat-kapott-mihaly-ferenc-es-szasz-erzsebet>

⁹² <https://www.eme.ro/hir/oberfrank-ferencet-az-mta-koztestuleti-igazgatosag-igazgatojat-gr-miko-imre-emleklappal>

⁹³ <https://www.eme.ro/hir/oborni-terez-torteneszt-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

⁹⁴ <https://www.eme.ro/hir/szilagy-tibor-egyetemi-tanart-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Orbán János** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott jelentős kutatói tevékenysége, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület szándékainak megvalósításában és az erdélyi magyar tudományos élet szervezésében kifejtett munkája elismeréséül. A díjat 2023. március 25-én, Kolozsváron nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke és Bogdándi Zsolt, az EME főtitkára az EME 2023. évi rendes közgyűlésén.⁹⁵

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Választmánya **Kékedy-Nagy Lászlót** az EME Természettudományi Szakosztályában kifejtett tudományművelő tevékenysége elismeréséül tiszteleti taggá választotta. A díjat 2023. március 25-én Kolozsváron nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke és Bogdándi Zsolt, az EME főtitkára az EME közgyűlésén. A díjazottat Csavdári Alexandra, a Természettudományi Szakosztály elnöke laudálta.⁹⁶

2023. március 25-én az Erdélyi Múzeum-Egyesület tisztújító közgyűlésén a választmány javaslatára az EME alapító tagjainak sora öt személlyel gyarapodott: **Forgó Zoltán, Hegyi Géza, Pál Judit, Sipos Emese és W. Kovács András.**

A március 25-i közgyűlésen átadták a 2022-es Év Könyve díjakat. A díjazott kiadványok: **Gaal György:** *Az erdélyi tudományosság fellegvára. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem alapításának 150. évfordulójára*, **Olosz Katalin:** „Mikor mennek vala a nagy rengetegben” *Balladák, gyűjtők, gyűjtemények nyomában*, illetve **Miholcsa Gyula:** *Jön az üstökös!* című kötete.⁹⁷

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Kollár László Péter** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott az EME folyamatos működéséhez és az erdélyi magyar tudományműveléshez nyújtott támogatása elismeréséül. A díjat 2023. november 17-én nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke A *Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22.* fórumának megnyitóján.⁹⁸

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Záborszky László** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott jelentős kutatói tevékenysége, az Erdélyi Múzeum-Egyesület szándékainak megvalósításában és az erdélyi magyar tudományos élet kapcsolatainak szélesítése elismeréséül. A díjat 2023. november 17-én nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke A *Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22.* fórumának megnyitóján.⁹⁹

⁹⁵ <https://www.eme.ro/hir/orban-janos-muveszettorteneszt-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

⁹⁶ <https://www.eme.ro/hir/az-eme-tiszteleti-tagja-lett-kegedy-nagy-laszlo>

⁹⁷ <https://www.eme.ro/hir/-/tartalom/atadtak-a-2021-es-ev-konyve-dijakat-362262>

⁹⁸ <https://www.eme.ro/hir/kollar-laszlo-peter-akademikust-az-mta-fotitkarat-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

⁹⁹ <https://www.eme.ro/hir/zaborszky-laszlo-neurobiologust-az-mta-kulso-tagjat-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Hollanda Dénes** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott az EME Műszaki Tudományok Szakosztályában kifejtett munkássága, az erdélyi magyar nyelvű műszaki felsőoktatás megalapításáért és a gépészet területén végzett egyetemi oktatói tevékenysége és kutatómunkája elismeréséül. A díjat 2023. november 17-én nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. fórumának megnyitóján*.¹⁰⁰

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Bogdándi Zsolt** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott jelentős kutatói tevékenysége, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület szándékainak megvalósításában kifejtett munkája elismeréséül. A díjat 2023. november 17-én nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. fórumának megnyitóján*.¹⁰¹

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Fülöp Ibolya** részére **Gr. Mikó Imre-emléklapot** adományozott az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályában kifejtett munkássága és a gyógyszerészeti tudományok területén végzett egyetemi oktatói tevékenysége és kutatómunkája elismeréséül. A díjat 2023. november 17-én, nyújtotta át Bitay Enikő, az EME elnöke *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. fórumának megnyitóján*.¹⁰²

Szász István Szilárd kapta tavaly a Debüt-díjat *A Facebook hálójában. Hírek és álhírek a közösségi oldalon* című kötetével, melyet az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya tudomány napi rendezvényén nyújtottak át **november 18-án**.¹⁰³

A Farkas Gyula Egyesület a Matematikáért és Informatikáért, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, Matematikai és Informatikai Szakosztálya, valamint a Radó Ferenc Matematikaművelő Társaság **Farkas Gyula-emlékermet** adományozott **Cziprok András** matematikatanár, **Dénes Ildikó** informatikatanár, **Spier Tünde** matematikatanár részére a matematikai ismeretek terjesztésében és tehetséggondozásban elért kiemelkedő eredményeiért. A kitüntetést a *14. matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia* keretében nyújtották át Kolozsváron 2023. november 18-án.¹⁰⁴

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Műszaki Tudományok Szakosztálya **Forgó Zoltán** egyetemi docens, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar Gépészmérnöki Tanszékének vezetője részére **Jenei Dezső-emléklapot** adományozott az erdélyi magyar műszaki tudományosság fejlesztésében és ápolásában kifejtett kiemelkedő munkássága elismeréséül. Az emléklapot Bitay Enikő, az EME elnöke, a Műszaki Tudományok Szakosztály elnöke és Máté Márton, a Műszaki

¹⁰⁰ <https://www.eme.ro/hir/hollanda-denes-gepeszmernokot-professor-emeritust-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

¹⁰¹ <https://www.eme.ro/hir/bogdandi-zsolt-torteneszt-tudomanyos-kutatot-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

¹⁰² <https://www.eme.ro/hir/fulop-ibolya-gyogyszereszdoktort-egyetemi-docenst-gr-miko-imre-emleklappal-tuntettek-ki>

¹⁰³ <https://www.eme.ro/hir/debut-dijat-kapott-szasz-istvan-szilard>

¹⁰⁴ <https://www.eme.ro/hir/a-farkas-gyula-emlekerem-2023-evi-dijazottjai>

Tudományok Szakosztályának alelnöke nyújtotta át 2023. november 18-án, Kolozsváron a XXIV. Műszaki Tudományos Ülésszakon. A díjazottat Máté Márton laudálta.¹⁰⁵

Elhunytak

2023 februárjában elhunyt **Kozma Dezső** irodalomtörténész, az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztályának tagja.¹⁰⁶

Áprilisban elhunyt **Boldizsár Zeyk Imre**, az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztályának tagja.¹⁰⁷

Júliusban elhunyt **Makkay Ferenc** kémikus, az EME Természettudományi Szakosztályának tagja.¹⁰⁸

Októberben elhunyt **Jakab Sámuel** geológus, talajkutató, az EME tiszteleti tagja.¹⁰⁹

Decemberben elhunyt **Somai József** nyugalmazott közgazdász, gazdaságtörténész, szerkesztő, az Erdélyi Múzeum-Egyesület tiszteleti tagja.¹¹⁰

Életének 92. évében elhunyt Dr. **Balla Árpád** gyermekgyógyász főorvos, az EME tiszteleti tagja, számos orvostovábbképző szervezője.¹¹¹

2023-ban az EME összesen **85** rendezvénynek volt a házigazdája, ebből **23** *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* rendezvényei, **7** rendezvény a Kolozsvári Magyar Napokon, **8** konferencia, számos szakosztályi, fiókegyesületi előadásra, könyvbemutatóra is sor került.

Sófalvi Krisztina

¹⁰⁵ <https://www.eme.ro/hir/jenei-dezso-emleklappal-tuntettek-ki-forgo-zoltan-tanszekvezeto-egyetemi-docenst>

¹⁰⁶ <https://www.eme.ro/hir/-/tartalom/elhunyt-kozma-dezso-irodalomtortenesz-az-eme-bolcseszeti-nyelv-es-tortenettudomanyi-szakosztalyanak-tagja-429974>

¹⁰⁷ <https://eme.ro/hir/elhunyt-boldizsar-zeyk-imre-az-eme-bolcseszeti-nyelv-es-tortenettudomanyi-szakosztalyanak-tagja>

¹⁰⁸ <https://eme.ro/hir/elhunyt-makkay-ferenc-kemikus-az-eme-termeszettudomanyi-szakosztalyanak-tagja>

¹⁰⁹ <https://eme.ro/agrar/hir/elhunyt-jakab-samuel-az-eme-tiszteleti-tagja>

¹¹⁰ <https://eme.ro/jog/hir/elhunyt-somai-jozsef-az-erdelyi-muzeum-egyesulet-tiszteleti-tagja>

¹¹¹ <https://www.eme.ro/hir/elhunyt-dr-balla-arpad-foorvos-az-eme-tiszteleti-tagja>